

Οδηγός εκπαιδευτών ΑΒΑ για την προσχολική ηλικία

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΚΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΚΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Μετάφραση κειμένου στα ελληνικά από τον εταίρο του έργου Vimodo Hub

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
Ο σκοπός του Οδηγού Εκπαιδευτών ABA για την προσχολική ηλικία.....	5
Ποιος πρέπει να χρησιμοποιήσει αυτόν τον οδηγό;.....	5
Περιεχόμενα του Οδηγού Εκπαιδευτή.....	6
Προετοιμασία για συνεδρίες κατάρτισης.....	6
Προετοιμασία αίθουσας κατάρτισης.....	6
Γνωρίζετε εκ των προτέρων αν κάποιος έχει ειδικές ανάγκες μάθησης ή προσβασιμότητας.....	6
Οργάνωση υλικών και εξοπλισμού.....	8
Προαξιολόγηση.....	8
Επικοινωνία με τους συμμετέχοντες.....	9
Παράδοση εκπαιδευτικού περιεχομένου.....	10
Πρόγραμμα κατάρτισης.....	10
Ανατροφοδότηση.....	21
Αξιολόγηση κατάρτισης.....	21
Σχέδια μαθήματος.....	22
Συμπέρασμα.....	22
Παράρτημα (1):.....	24
Βιβλιογραφία:.....	27

Εισαγωγή

Η Διαταραχή του Φάσματος του Αυτισμού (ΔΦΑ) είναι μια αναπτυξιακή διαταραχή που χαρακτηρίζεται από συνεχείς δυσκολίες στην κοινωνική επικοινωνία και αλληλεπίδραση, καθώς και από περιορισμένες και επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές, ενδιαφέροντα ή δραστηριότητες (Hodges et al., 2020). Πρόσφατα, υπήρξε αύξηση στον αριθμό των ατόμων με ΔΑΦ, καθώς αυξήθηκε η ευαισθητοποίηση και βελτιώθηκαν οι διαγνωστικές διαδικασίες (Maenner et al., 2020). Επομένως, η καλύτερη στήριξη και η αύξηση πόρων για τα άτομα με ΔΑΦ και τις οικογένειές τους, μαζί με περισσότερες ευκαιρίες ευαισθητοποίησης, ανοχής και ένταξης στην κοινωνία, είναι πολύ σημαντικές. Η παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών για τον αυτισμό απαιτεί μια ομάδα ειδικά εξειδικευμένων επαγγελματιών, καθώς τα παιδιά με αυτισμό χρειάζονται περισσότερη στήριξη τόσο στους τομείς της υγείας, και της ευημερίας όσο και στις καθημερινές τους δραστηριότητες, σε σύγκριση με τα παιδιά χωρίς αναπηρία.

Οι Dillenburger et al. (2016) ανέφεραν ότι "το ανεπαρκώς εκπαιδευμένο προσωπικό μπορεί να έχει επιζήμιες επιπτώσεις στην παροχή υπηρεσιών και στο ηθικό του προσωπικού και μπορεί να οδηγήσει σε επαγγελματική εξουθένωση του προσωπικού, καθώς και σε αυξημένο άγχος και στρες των χρηστών των υπηρεσιών". Η τρέχουσα στήριξη για τα παιδιά με ΔΑΦ είτε στο πρόγραμμα προσχολικής αγωγής της γενικής είτε της ειδικής αγωγής είναι ανεπαρκής. Η έγκαιρη παρέμβαση μετά τη διάγνωση της ΔΑΦ θεωρείται σημαντική για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και τη μείωση του άγχους των γονέων, βελτιώνοντας έτσι ορισμένα από τις ψυχοκοινωνικά και οικονομικά βάρη που βιώνουν τα άτομα με αυτισμό και οι οικογένειές τους. Ωστόσο, η βοήθεια είναι σε γενικές γραμμές περιορισμένη, δυσπρόσιτη, και ανεπαρκής.

Οι επαγγελματίες αν και είναι πρόθυμοι να παράσχουν περισσότερη βοήθεια, αντιμετωπίζουν προκλήσεις κυρίως λόγω της περιορισμένης κατανόησης και αναγνώρισης της ΔΑΦ. Αυτό οφείλεται εν μέρει στις ποικίλες και κυμαινόμενες απαιτήσεις για τα άτομα με ΔΑΦ, οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε έλλειψη συνοχής στον τρόπο αναγνώρισης και προσαρμογής της πάθησης (Hasson et al., 2022). Χρειάζεται εξειδικευμένη στήριξη όπως η Εφαρμοσμένη Ανάλυση Συμπεριφοράς για να διασφαλιστεί η επιτυχία αυτών των παιδιών στο προσχολικό περιβάλλον (Spreckley & Boyd, 2009). Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί προσχολικής ηλικίας θα πρέπει να εκπαιδεύονται διεξοδικά στις ΔΦΑ και στις τεχνικές διαχείρισης της συμπεριφοράς, ώστε να δημιουργούν μια ασφαλή και ευνοϊκή μαθησιακή ατμόσφαιρα για τα παιδιά αυτά.

Ο *Οδηγός Εκπαιδευτών ABA στην Προσχολική Εκπαίδευση* είναι ένα εργαλείο που δημιουργήθηκε για να καλύψει την επείγουσα ανάγκη εμπειριστατωμένης κατάρτισης σε τεχνικές διαχείρισης συμπεριφοράς για μικρά παιδιά με ΔΑΦ σε περιβάλλοντα πρώιμης εκπαίδευσης. Παρέχει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα κατάρτισης για εκπαιδευτές εκπαιδευτικών. Το περιεχόμενο του εγχειριδίου αναπτύχθηκε χρησιμοποιώντας στοιχεία από την αρχική ανάλυση των αναγκών που ανέλαβε η διεθνής σύμπραξη του προγράμματος Preschool-ABA (ABA στην

προσχολική ηλικία), πληροφορίες από σχετικές πηγές και ανασκοπήσεις επιτυχημένων οδηγών κατάρτισης εκπαιδευτικών με παρόμοιους στόχους και κοινό. Με βάση τα ευρήματα της ανάλυσης αναγκών, το 76% των εκπαιδευτικών από τη Βόρεια Μακεδονία και το 36% από τη Σλοβακία έχουν κάποιο επίπεδο αυτοπεποίθησης στη διδασκαλία μαθητών με αυτισμό, ενώ το 54,2% των εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας στην Κύπρο δήλωσαν ότι δεν έχουν πολλή αυτοπεποίθηση. Το 59% των εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης στη Βόρεια Μακεδονία, το 35% στη Σλοβακία και το 31% στην Κύπρο δυσκολεύονται να διαχειριστούν τη συμπεριφορά των παιδιών. Επιπλέον, το 72% των εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης δείχνουν μικρή εμπιστοσύνη στις στρατηγικές διαχείρισης της συμπεριφοράς. Ο *Οδηγός Εκπαιδευτών ABA προσχολικής ηλικίας* προσφέρει λεπτομερείς οδηγίες για την εφαρμογή του Εγχειριδίου ABA προσχολικής ηλικίας στην πράξη, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας της αίθουσας κατάρτισης, της οργάνωσης του υλικού, της διεξαγωγής προ-αξιολογήσεων και της επικοινωνίας με τους συμμετέχοντες πριν από τις εκπαιδευτικές συνεδρίες. Επιπλέον, περιγράφει λεπτομερώς το εκπαιδευτικό υλικό που πρέπει να παρουσιάσουν οι εκπαιδευτές στις εκπαιδευτικές συνεδρίες, συμπεριλαμβανομένου του προτεινόμενου εκπαιδευτικού χρονοδιαγράμματος, της δομής και της ανατροφοδότησης. Με τη χρήση του *Οδηγού Εκπαιδευτών ABA για την προσχολική ηλικία*, οι εκπαιδευτές μπορούν να διασφαλίσουν ότι οι εκπαιδευτικοί έχουν εκπαιδευτεί σε βάθος ώστε να παρέχουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες σε παιδιά με ΔΑΦ. Ο *Οδηγός Εκπαιδευτών Προσχολικής ABA* είναι ένα πολύτιμο εργαλείο για άτομα που επιθυμούν να προσφέρουν θεμελιώδη εκπαίδευση στις τεχνικές διαχείρισης συμπεριφοράς για παιδιά με ΔΑΦ σε εκπαιδευτικούς ή γονείς σε περιβάλλοντα προσχολικής εκπαίδευσης. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εφαρμόσουν την εκπαίδευση σε διαφορετικές ηλικιακές ομάδες και άτομα με ή χωρίς αναπηρία.

Ο σκοπός του Οδηγού Εκπαιδευτών ABA για την προσχολική ηλικία

Ο Οδηγός Εκπαιδευτών Προσχολικής ABA είναι ένα εκτενές εργαλείο για τους εκπαιδευτές που ενδιαφέρονται να μάθουν πώς να διαχειρίζονται τη συμπεριφορά των μικρών παιδιών. Προσφέρει ένα λεπτομερές σχέδιο που εγγυάται ότι η εκπαίδευση είναι ολοκληρωμένη, και φιλική προς το χρήστη για τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και άλλους ενδιαφερόμενους επαγγελματίες. Καλύπτει μια σειρά θεμάτων, όπως η κατανόηση των φάσεων ανάπτυξης των παιδιών, η αναγνώριση θετικών και αρνητικών προτύπων συμπεριφοράς των παιδιών και η χρήση επιτυχημένων τακτικών για την αντιμετώπιση προκλητικών συμπεριφορών. Χρησιμοποιούνται παραδείγματα από την πραγματική ζωή, μελέτες περιπτώσεων και πρακτικές δραστηριότητες για να βοηθηθούν οι συμμετέχοντες να εφαρμόσουν στην πράξη τα όσα έχουν μάθει. Χάρη στον οδηγό οι εκπαιδευτές θα αισθάνονται σίγουροι ότι εξοπλίζουν το ακροατήριό τους με την απαραίτητη βάση γνώσεων και δεξιοτήτων για την προώθηση θετικών συμπεριφορών σε μικρά παιδιά με αυτισμό.

Ποιος πρέπει να χρησιμοποιήσει αυτόν τον οδηγό;

Ο παρών οδηγός είναι κατάλληλος για άτομα που προσφέρουν εισαγωγική κατάρτιση σε εκπαιδευτικούς ή φροντιστές σχετικά με τον σχεδιασμό, την εκτέλεση και την αξιολόγηση στρατηγικών για τη διαχείριση της συμπεριφοράς στην πρώιμη παιδική ηλικία, με ιδιαίτερη έμφαση στα παιδιά με αυτισμό.

Περιεχόμενα του Οδηγού Εκπαιδευτή

Ο Οδηγός Εκπαιδευτών ABA προσχολικής ηλικίας είναι ένας πλήρης οδηγός για την εφαρμογή ενός επιτυχημένου προγράμματος κατάρτισης σε τεχνικές διαχείρισης συμπεριφοράς για μικρά παιδιά με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) σε περιβάλλοντα πρώιμης παιδικής ηλικίας. Αυτός ο Οδηγός παρέχει όλα τα απαραίτητα εργαλεία για κάθε εκπαιδευτή ώστε να διευκολύνει ένα πολύτιμο εκπαιδευτικό ταξίδι για εκπαιδευτικούς, φροντιστές και άλλους επαγγελματίες που βοηθούν παιδιά με αυτισμό.

Προετοιμασία για συνεδρίες κατάρτισης

Μερικά από τα βασικά πράγματα που πρέπει να γίνουν πριν από την εκπαιδευτική συνεδρία είναι η προετοιμασία του χώρου εκπαίδευσης, η διευθέτηση των υλικών και του εξοπλισμού και η

επικοινωνία με τους συμμετέχοντες. Αυτό το κεφάλαιο σας δίνει μια αποτελεσματική και πλήρη περιγραφή της διαδικασίας προετοιμασίας που θα αναλάβετε εσείς, ως εκπαιδευτής, να κάνετε. Στους εκπαιδευτές δίνεται ένας διεξοδικός *Κατάλογος Ελέγχου* για την Προετοιμασία που τους βοηθά να περιγράψουν τα σημαντικά καθήκοντα και τους παράγοντες για κάθε στάδιο (Παράρτημα 1).

Προετοιμασία αίθουσας κατάρτισης

Η προετοιμασία της αίθουσας κατάρτισης, η διευθέτηση των υλικών και του εξοπλισμού και η αλληλεπίδραση με τους συμμετέχοντες είναι απαραίτητα πριν από την έναρξη της κατάρτισης. Ως εκπαιδευτής, είναι ζωτικής σημασίας να εξετάσετε την αίθουσα και τη διάταξη των καθισμάτων, ώστε να αποφύγετε οποιαδήποτε δυσφορία ή απόσπαση της προσοχής καθ' όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να εξετάσει κρίσιμους παράγοντες όπως τον αριθμό των συμμετεχόντων, την ορατότητα και την ακουστότητα του παρουσιαστή, τη διαθεσιμότητα των υλικών, την άνεση του ακροατηρίου και την καταλληλότητα των καθισμάτων για μάθηση. Κατά τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού, δώστε έμφαση στα οπτικά στοιχεία, ελαχιστοποιήστε το κείμενο, ενσωματώστε πρακτικά παραδείγματα, χρησιμοποιήστε περιεχόμενο βίντεο όταν χρειάζεται, υιοθετήστε υπάρχοντες πόρους, προσφέρετε βιβλία εργασίας ή φύλλα εργασίας και χρησιμοποιήστε διαδραστικό στυλ παρουσίασης. Ακολουθήστε αυτές τις κρίσιμες διαδικασίες για να δημιουργήσετε μια ευνοϊκή μαθησιακή ατμόσφαιρα και να διεξάγετε μια παραγωγική εκπαιδευτική συνεδρία.

Γνωρίζετε εκ των προτέρων αν κάποιος έχει ειδικές ανάγκες μάθησης ή προσβασιμότητας.

Συχνά, είναι τα μικρά πράγματα που κάνουν μεγάλη διαφορά στην εκπαιδευτική εμπειρία κάποιου. Είναι σημαντικό να λαμβάνετε υπόψη σας το κοινό και τις ανάγκες του πριν από κάθε συνεδρία εκπαίδευσης πρόσωπο με πρόσωπο. Στείλτε email με ερωτήσεις σχετικά με τυχόν ιδιαίτερες ανάγκες που μπορεί να έχουν οι συμμετέχοντες εκ των προτέρων. Ένα άτομο με δυσλεξία μπορεί να χρειάζεται φυλλάδια με συγκεκριμένη γραμματοσειρά και σε χρωματιστό χαρτί για να βλέπει πιο καθαρά τι υπάρχει στην οθόνη. Ένας συμμετέχων που είναι μερικώς κωφός μπορεί να θέλει ειδικά καθίσματα μπροστά. Εάν η εκπαίδευσή σας είναι πρόσωπο με πρόσωπο, βεβαιωθείτε ότι έχετε κλείσει χώρο με πρόσβαση για άτομα με αναπηρικό αμαξίδιο. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι δυνατό, αυτό θα πρέπει να αναφέρεται σαφώς στην πρόσκληση ή στη διαφήμιση για την εκδήλωση.

Μπορεί επίσης να χρειαστεί να εξετάσετε άλλες τεχνολογίες. Παραδείγματα μπορεί να περιλαμβάνουν τη χρήση μικροφώνου για άτομα με προβλήματα ακοής ή τη χρήση κειμένου και ήχου στην οθόνη, ώστε να συνδυάζονται και να διασφαλίζεται ότι όλοι μπορούν να ακούσουν τις οδηγίες.

Εάν πρόκειται να προβάλλετε κάτι σε οθόνη, βεβαιωθείτε ότι το κείμενο είναι αρκετά μεγάλο ώστε να μπορεί να διαβαστεί από άτομα που βρίσκονται στο πίσω μέρος της αίθουσας. Γενικά, μην έχετε ποτέ περισσότερες από μία ή δύο προτάσεις κειμένου στην οθόνη κάθε φορά. Διαφορετικά, οι συμμετέχοντες θα επικεντρωθούν υπερβολικά στο να διαβάσουν ό,τι είναι γραμμένο και θα χάσουν το κύριο μήνυμα που μεταδίδεται.

Διαβάστε δυνατά οποιοδήποτε κείμενο εμφανίζεται στην οθόνη και περιγράψτε τυχόν εικόνες ή βίντεο. Μπορεί να μην έχουν όλοι την ικανότητα να διαβάζουν, να βλέπουν καλά ή να κατανοούν τα γραπτά αγγλικά. Πείτε τις λέξεις που υπάρχουν στην οθόνη και περιγράψτε το βίντεο ή την εικόνα, ώστε όλοι στην ομάδα να γνωρίζουν τι είναι.

Προσφέρετε επιλογές με τη μορφή φυλλαδίων και παρέχετε πληροφορίες πριν από την εκπαίδευση. Ορισμένοι συμμετέχοντες μπορεί να χρειάζονται διάφορες διευκολύνσεις, όπως μεγάλη εκτύπωση, γραφή Braille, χρώμα ή γραμματοσειρά Easy Read. Η ύπαρξη γραπτού υλικού εξαλείφει την ανάγκη για σημειώσεις και ελαχιστοποιεί το ενδεχόμενο να χαθούν κρίσιμες πληροφορίες. Ωστόσο, είναι εξίσου δυνατό να διανεμηθούν τα έντυπα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε κατάλληλη μορφή πριν από την εκδήλωση σε ορισμένα άτομα που θέλουν να εξοικονομήσουν τα έξοδα εκτύπωσης και για το καλό του περιβάλλοντος.

Μείνετε στο θέμα. Χρησιμοποιήστε εύκολες λέξεις και διατηρήστε το αρχικό νόημα και τον αριθμό των λέξεων. Μπορεί να είστε ο ειδικός στον τομέα σας και είναι δελεαστικό να το επιδείξετε με δύσκολες λέξεις και πολλά ακρωνύμια, αλλά θυμηθείτε σε ποιον μιλάτε. Σπάστε τις παραγράφους

σας σε μεμονωμένες προτάσεις. Καλύπτοντας υλικό σε 15 λεπτά που κανονικά θα καλύπτατε σε 5 λεπτά, απλώς δυσκολεύετε τους ανθρώπους να παραμείνουν αφοσιωμένοι.

Διακόψτε την παρουσίαση με συχνά διαλείμματα. Τα διαλείμματα είναι χρήσιμα για όλους και ιδιαίτερα για όσους έχουν προβλήματα με τον έλεγχο της ουροδόχου κύστης, έχουν ΔΕΠΥ ή διαβήτη. Έχει αποδειχθεί ότι η διάρκεια της προσοχής των ανθρώπων μπορεί να είναι πολύ μικρή μετά από 25–30 λεπτά, οπότε το σπάσιμο της παρουσίασης με μικρά διαλείμματα μπορεί να βοηθήσει στη συγκράτηση πληροφοριών.

Αν και ο παραπάνω κατάλογος είναι ενδεικτικός και μη εξαντλητικός, και αποτελεί ένα καλό σημείο εκκίνησης για να γίνει η εκπαίδευση πιο περιεκτική. Θεωρήστε τον καθένα από τους συμμετέχοντες ως άτομο και αντιμετωπίστε τον ως τέτοιο – όλοι είναι διαφορετικοί και κάποιος μπορεί να χρειάζονται επιπλέον βοήθεια για να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες με τους άλλους. Οποιοσδήποτε τύπος εκπαιδευτικού προγράμματος σημαίνει ουσιαστικά κατανόηση του κοινού σας και προσαρμογή στις ανάγκες του. Ο κόσμος είναι γεμάτος από παράξενα και θαυμάσια gadgets και λύσεις – δεν είναι πλέον δυνατόν να επικαλεστείτε άγνοια. Το να μην είστε διαθέσιμοι δεν είναι πλέον αποδεκτό.

Οργάνωση υλικών και εξοπλισμού

Η οργάνωση είναι απαραίτητη για την προετοιμασία των εκπαιδευτικών συνεδριών. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να προετοιμάσει όλα τα απαραίτητα υλικά και τον εξοπλισμό πριν από την έναρξη της συνεδρίας. Αυτό περιλαμβάνει τα φυλλάδια, τα φύλλα εργασίας, όλο το απαιτούμενο εκπαιδευτικό υλικό και κάθε απαραίτητο εξοπλισμό, όπως προβολείς ή υπολογιστές. Είναι σημαντικό να υπάρχουν άμεσα διαθέσιμα εφεδρικά υλικά και εξοπλισμός για απρόβλεπτα ζητήματα.

Προαξιολόγηση

Η διενέργεια μιας προαξιολόγησης των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των στάσεων των συμμετεχόντων είναι κρίσιμη για την αξιολόγηση του κατά πόσον οι συμμετέχοντες στην κατάρτιση ανέπτυξαν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες διαχείρισης συμπεριφοράς μετά την κατάρτιση. Οι προ-αξιολογήσεις μπορούν επίσης να βοηθήσουν στην προσαρμογή του προγράμματος κατάρτισης ώστε να ικανοποιήσει τις μαθησιακές ανάγκες των συμμετεχόντων με βάση τις υπάρχουσες γνώσεις τους. Η προαξιολόγηση μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω ερωτηματολογίων, συνεντεύξεων, focus-groups ή δραστηριοτήτων. Η προαξιολόγηση είναι σημαντικό να γίνεται ανώνυμα. Πρόσθετα βήματα που πρέπει να εξεταστούν πριν από τις εκπαιδευτικές συνεδρίες είναι:

- καθορισμός συγκεκριμένων στόχων,

- δημιουργία σχεδίου μαθήματος
- συγκέντρωση των απαραίτητων υλικών και πόρων
- συνομιλία με τους συμμετέχοντες για να βεβαιωθείτε ότι κατανοούν το πρόγραμμα κατάρτισης και γνωρίζουν τι απαιτείται.

Η επαρκής προετοιμασία είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί η επιτυχία του προγράμματος κατάρτισης και η επίτευξη των επιθυμητών στόχων του.

Επικοινωνία με τους συμμετέχοντες

Σιγουρευτείτε ότι παρέχονται επαρκείς πληροφορίες στους συμμετέχοντες όπως οι στόχοι, το πρόγραμμα και η τοποθεσία. Οι συμμετέχοντες θα χρειαστούν επίσης πληροφορίες σχετικά με τα αντικείμενα ή τα εργαλεία που απαιτείται να έχουν μαζί τους στην εκπαίδευση, όπως σημειωματάρια ή υπολογιστές. Μια υπενθύμιση μέσω e-mail λίγες ημέρες πριν από την κατάρτιση θα είναι επομένως πολύ χρήσιμη για την ενημέρωση των συμμετεχόντων σχετικά με τη δραστηριότητα και την απάντηση σε τυχόν ερωτήσεις που μπορεί να έχουν. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι όλοι οι εκπαιδευόμενοι θα προσέλθουν στο πρόγραμμα έτοιμοι και πλήρως εξοπλισμένοι για τη μέγιστη δυνατή συμμετοχή τους.

Παράδοση εκπαιδευτικού περιεχομένου

Πρόγραμμα κατάρτισης

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα βασίζεται στην εκπαίδευση δεξιοτήτων συμπεριφοράς. Η εκπαίδευση δεξιοτήτων συμπεριφοράς είναι μια τεχνική για την εκπαίδευση των ατόμων σε νέες δεξιότητες ή συμπεριφορές μέσω της διδασκαλίας, της επίδειξης, της εξάσκησης και της ανατροφοδότησης (Slane and Lieberman, 2021). Χρησιμοποιείται συχνά σε διάφορα περιβάλλοντα, όπως ο ακαδημαϊκός χώρος, η υγειονομική περίθαλψη και ο εταιρικός κόσμος, για την εκπαίδευση ατόμων σε θέματα επικοινωνίας, ηγεσίας και ικανοτήτων επίλυσης προβλημάτων. Μέρος της διαδικασίας διδασκαλίας είναι η διάσπαση σύνθετων συμπεριφορών σε μικρότερα, πιο εύκολα μέρη και η παροχή οδηγιών για κάθε μέρος πριν να συνδυαστούν όλα μαζί.

Αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί για περίπου 25 συμμετέχοντες και θα διαρκέσει δύο ημέρες (16 ώρες). Το περιεχόμενο καλύπτει διάφορα θέματα και προσεγγίσεις, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να χρησιμοποιήσουν το υλικό και τις δραστηριότητες εκτός από τους εκπαιδευτικούς πόρους. Οι σημειώσεις αυτές παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες για όσους υλοποιούν την κατάρτιση, ώστε να κατανοήσουν τη σημασία κάθε θέματος και τον τρόπο με τον οποίο συγκεκριμένες μέθοδοι βοηθούν στην επίτευξη των στόχων της κατάρτισης.

Προτεινόμενη ημερήσια διάταξη και πρόγραμμα σπουδών:

Μέρα (1)	Μέρα (2)
• Έναρξη κατάρτισης, συστάσεις, προσδοκίες, επιλογή ομάδων ανατροφοδότησης • Εισαγωγή στη Διαταραχή του Φάσματος του Αυτισμού • Παρέμβαση στη συμπεριφορά • Αρχές συμπεριφοράς • Λειτουργίες της συμπεριφοράς • Ανατροφοδότηση • Ανακεφαλαίωση	• Ανακεφαλαίωση της ημέρας 1 • Μέτρηση της συμπεριφοράς • Λειτουργική αξιολόγηση της συμπεριφοράς • Στρατηγικές για την εξάλειψη της προβληματικής συμπεριφοράς • Άγχος και εξουθένωση • Ανακεφαλαίωση • Ανατροφοδότηση • Τελετή λήξης

Ενότητα (1): Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη διάγνωση και τα συμπεριφορικά χαρακτηριστικά των παιδιών προσχολικής ηλικίας με διαταραχή του αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ). Στόχος της ενότητας είναι να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να κατανοήσουν τις προκλήσεις και τις ανάγκες των παιδιών με ΔΦΑ κατά τα πρώτα χρόνια της ζωής τους, διευκολύνοντας έτσι την παροχή κατάλληλης υποστήριξης και φροντίδας.

Χρόνος ολοκλήρωσης:

Αυτή η ενότητα θα διαρκέσει περίπου 1 ώρα.

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα:

- Θα μπορεί να δώσει τον ορισμό της ΔΑΦ και τα τυπικά χαρακτηριστικά των ατόμων με διαταραχή του φάσματος του αυτισμού.
- Θα μπορεί να εξηγήει το ρόλο του εγκεφάλου, της γενετικής και του περιβάλλοντος στις διαγνώσεις των ΔΑΦ.
- Θα αναγνωρίσει τα πρώιμα συμπτώματα αυτισμού στα παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Σημείωση προς τον εκπαιδευτή:

Αν και αυτή η ενότητα προτείνεται να είναι η πρώτη ενότητα της κατάρτισης, θα σας ενθαρρύνουμε να επιλέξετε μια διαφορετική πορεία διδασκαλίας για τους εκπαιδευόμενούς σας, εάν το κρίνετε απαραίτητο με βάση τις υπάρχουσες γνώσεις και την εμπειρία τους.

Μέθοδοι παράδοσης:

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να παραδίδεται μέσω παρουσιάσεων και πρακτικών ασκήσεων.

Υλικά:

- Παρουσίαση: Εισαγωγή στις Διαταραχές του Αυτιστικού Φάσματος

Ενότητα (2): Συμπεριφορικές Παρεμβάσεις

Αυτή η ενότητα βοηθά τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν τις έννοιες της συμπεριφοράς, προκλητικής συμπεριφοράς και των διαταραχών συμπεριφοράς. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες θα μάθουν να συλλέγουν δεδομένα (ABC) έτσι ώστε να εντοπίζουν, να εξετάζουν και χειρίζονται προκλητικές συμπεριφορές σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Χρόνος ολοκλήρωσης:

Αυτή η ενότητα θα διαρκέσει περίπου 1,5 ώρα.

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα:

- Ορίζουν τη συμπεριφορά και τη μη συμπεριφορά.
- Θα μπορούν να διαφοροποιήσουν την προκλητική συμπεριφορά από τις διαταραχές συμπεριφοράς
- Θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν απλά εργαλεία συλλογής δεδομένων ABC για τη συλλογή δεδομένων και τη δημιουργία μιας υπόθεσης σχετικά με τη λειτουργία της προβληματικής συμπεριφοράς.

Σημείωση προς τον εκπαιδευτή:

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει πρακτική άσκηση. Είναι σημαντικό να μοντελοποιήσετε τις νέες δεξιότητες που διδάσκετε, να δώσετε αρκετό χρόνο για εξάσκηση και να παρέχετε ποιοτική ανατροφοδότηση στους συμμετέχοντες.

Μέθοδοι παράδοσης:

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να παραδίδεται μέσω παρουσιάσεων, παραδειγμάτων βίντεο και πρακτικών ασκήσεων.

Υλικά:

- Παρουσίαση: Συμπεριφορά
- Πρακτικά σενάρια

Ενότητα (3): Αρχές συμπεριφοράς

Η ενότητα διερευνά τις βασικές έννοιες της παρέμβασης στη συμπεριφορά. Πιο συγκεκριμένα, μελετά την *ενίσχυση*, η οποία συνίσταται στην ενθάρρυνση των επιθυμητών συμπεριφορών μέσω της παροχής συνεπειών. Επιπλέον, αναφέρεται στην “Εξάλειψη της ενίσχυσης” ή “*απόσβεση*” (*extinction*), η οποία περιλαμβάνει τη “Βαθμιαία εξαφάνιση” (*fading*) και τελικά την εξάλειψη των συμπεριφορών που δεν ενισχύονται πλέον.

Επιπλέον, αναφέρεται στον “Διακριτικό έλεγχο της συμπεριφοράς” (*stimulus control*) και στον τρόπο με τον οποίο τα ερεθίσματα επηρεάζουν τη συμπεριφορά.

Τέλος, ασχολείται με την *τιμωρία*, μια στρατηγική για τη μείωση ή την εξάλειψη ανεπιθύμητων συμπεριφορών με τη χρήση συνεπειών. Η κατανόηση αυτών των θεμελιωδών ιδεών θέτει ένα στέreo υπόβαθρο για την κατανόηση των βαθύτερων αιτιών της συμπεριφοράς και την επιτυχή εκτέλεση στρατηγικών για την ενθάρρυνση της θετικής αλλαγής της συμπεριφοράς.

Χρόνος ολοκλήρωσης:

Αυτή η ενότητα θα διαρκέσει περίπου 2 ώρες.

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα:

- κατανοούν τον ορισμό και τη σημασία των κινήτρων.
- κατανοούν την έννοια «Διακριτικό έλεγχο της συμπεριφοράς» (*stimulus control*) και του τρόπου με τον οποίο τα ερεθίσματα επηρεάζουν τη συμπεριφορά.
- κατανοούν και θα εφαρμόζουν την *ενίσχυση* με επιτυχία.
- κατανοούν και θα αποφασίζουν αν πρέπει να χρησιμοποιηθεί η *τιμωρία*.
- κατανοούν και θα εφαρμόζουν την *απόσβεση* (*extinction*) με επιτυχία.

Σημείωση προς τον εκπαιδευτή:

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει πρακτική άσκηση. Είναι σημαντικό να μοντελοποιήσετε τις νέες δεξιότητες που διδάσκετε, να δώσετε αρκετό χρόνο για εξάσκηση και να παρέχετε ποιοτική ανατροφοδότηση στους συμμετέχοντες.

Μέθοδοι παράδοσης:

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να παραδίδεται μέσω παρουσιάσεων, παραδειγμάτων βίντεο και πρακτικών ασκήσεων.

Υλικά:

- Παρουσίαση: Αρχές της Συμπεριφοράς
- Πρακτικά σενάρια

Ενότητα (4): Λειτουργίες της συμπεριφοράς

Η ενότητα αυτή επικεντρώνεται στις πέντε κύριες λειτουργίες της συμπεριφοράς και των βαθύτερων λόγων που οδηγούν ένα άτομο να συμπεριφερθεί με ένα συγκεκριμένο τρόπο. Αυτή η ενότητα καλύπτει πέντε λειτουργίες της συμπεριφοράς: ιατρική, διαφυγή, προσοχή, πρόσβαση σε απτά αντικείμενα και αυτόματη ενίσχυση. Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν αυτές τις λειτουργίες και τη χρήση τους στην ανάλυση και τη διαχείριση της συμπεριφοράς..

Χρόνος ολοκλήρωσης:

Αυτή η ενότητα θα διαρκέσει περίπου 1.5 ώρες.

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα:

- Διαθέτουν την κατάλληλη γνώση και κατανόηση των λειτουργιών της συμπεριφοράς

Σημείωση προς τον εκπαιδευτή:

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει πρακτική άσκηση. Είναι σημαντικό να μοντελοποιήσετε τις νέες δεξιότητες που διδάσκετε, να δώσετε αρκετό χρόνο για εξάσκηση και να παρέχετε ποιοτική ανατροφοδότηση στους συμμετέχοντες.

Μέθοδοι παράδοσης:

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να παραδίδεται μέσω παρουσιάσεων, παραδειγμάτων βίντεο και πρακτικών ασκήσεων.

Υλικά:

- Παρουσίαση: Λειτουργίες της Συμπεριφοράς
- Πρακτικά σενάρια

Ενότητα (5): Μέτρηση της συμπεριφοράς

Αυτή η ενότητα καλύπτει βασικές τεχνικές μέτρησης της συμπεριφοράς και πώς να τις χρησιμοποιείτε αποτελεσματικά. Αυτό περιλαμβάνει την μέτρηση και την καταγραφή της συχνότητας, της διάρκειας, και άλλων χαρακτηριστικών συγκεκριμένων συμπεριφορών. Χρησιμοποιείται συχνά στην ανάλυση συμπεριφοράς και την ψυχολογία για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων συμπεριφοράς και την παρακολούθηση της εξέλιξης και των αποτελεσμάτων τους με την πάροδο του χρόνου. Η αξιολόγηση της συμπεριφοράς μπορεί να γίνει μέσω άμεσης παρατήρησης, αυτοαναφοράς ή εναλλακτικών μεθόδων που περιλαμβάνουν συλλογή ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων. Τα πιο συχνά εργαλεία για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς είναι τα χρονόμετρα, κλικερς, λίστες ελέγχου, κλίμακες αξιολόγησης και αξιολογήσεις συμπεριφοράς.

Χρόνος ολοκλήρωσης:

Αυτή η ενότητα θα διαρκέσει περίπου 1.5 ώρες.

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα:

- Κατανοούν και θα είναι σε θέση να εφαρμόζουν τις ακόλουθες μετρήσεις συμπεριφοράς:
 - 1) συχνότητα,
 - 2) διάρκεια,
 - 3) μεσοδιάστημα (μερικό/συνολικό),
 - 4) και στιγμιαία δειγματοληψία χρόνου.

Σημείωση προς τον εκπαιδευτή:

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει πρακτική άσκηση. Είναι σημαντικό να μοντελοποιήσετε τις νέες δεξιότητες που διδάσκετε, να δώσετε αρκετό χρόνο για εξάσκηση και να παρέχετε ποιοτική ανατροφοδότηση στους συμμετέχοντες.

Μέθοδοι παράδοσης:

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να παραδίδεται μέσω παρουσιάσεων, παραδειγμάτων βίντεο και πρακτικών ασκήσεων.

Υλικά:

- Παρουσίαση: Μέτρηση της Συμπεριφοράς
- Πρακτικά σενάρια

Ενότητα (6): Λειτουργική αξιολόγηση της συμπεριφοράς

Αυτή η ενότητα αναφέρεται στη λειτουργική αξιολόγηση της συμπεριφοράς, εστιάζοντας στον προσδιορισμό των κινήτρων και τον σκοπό που εξυπηρετούν οι προβληματικές συμπεριφορές. Η ενότητα περιλαμβάνει διάφορα εργαλεία για την αξιολόγηση της λειτουργίας της συμπεριφοράς, όπως η άμεση παρατήρηση, οι συνεντεύξεις και οι κλίμακες αξιολόγησης.

Επισημαίνεται επίσης η διδασκαλία «λειτουργικών δεξιοτήτων», ως προληπτική (Proactive) μέθοδος που εστιάζει στη διδασκαλία νέων δεξιοτήτων και την αντικατάσταση των προκλητικών συμπεριφορών (γνωστές και ως συμπεριφορές αντικατάστασης).

Με την ολοκλήρωση της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν καλύτερα το πώς γίνεται η λειτουργική αξιολόγηση της συμπεριφοράς και η διδασκαλία λειτουργικών δεξιοτήτων. Θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικές στρατηγικές για να βοηθήσουν τα άτομα με προκλητικές συμπεριφορές.

Χρόνος ολοκλήρωσης:

Αυτή η ενότητα θα διαρκέσει περίπου 1.5 ώρες.

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα:

- γνωρίζουν τη διαφορά μεταξύ των κύριων χαρακτηριστικών των μεθόδων έμμεσης και άμεσης λειτουργικής αξιολόγησης.
- Κατανοούν τη σημασία της αξιολόγησης δεξιοτήτων και θα ανακαλύψουν εργαλεία για την αξιολόγηση λειτουργικών δεξιοτήτων, όπως η επικοινωνία, να περιμένω τη σειρά μου, να μοιράζομαι με άλλους, να δέχομαι το "Όχι", να μεταβαίνω από μια δραστηριότητα σε άλλη, το παιχνίδι και οι δεξιότητες αυτοφροντίδας

Σημείωση προς τον εκπαιδευτή:

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει πρακτική άσκηση. Είναι σημαντικό να μοντελοποιήσετε τις νέες δεξιότητες που διδάσκετε, να δώσετε αρκετό χρόνο για εξάσκηση και να παρέχετε ποιοτική ανατροφοδότηση στους συμμετέχοντες.

Μέθοδοι παράδοσης:

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να παραδίδεται μέσω παρουσιάσεων, παραδειγμάτων βίντεο και πρακτικών ασκήσεων.

Υλικά:

- Παρουσίαση: Λειτουργική Αξιολόγηση της Συμπεριφοράς
- Πρακτικά σενάρια

Ενότητα (7): Στρατηγικές για την εξάλειψη της προκλητικής συμπεριφοράς.

Αυτή η ενότητα εξετάζει διαφορετικές στρατηγικές για τη διαχείριση προκλητικών συμπεριφορών σε άτομα με ΔΑΦ, προσφέροντας μια σειρά προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση τέτοιων συμπεριφορών. Επισημαίνεται ότι οι προληπτικές στρατηγικές (proactive strategies), οι στρατηγικές για την αποθάρρυνση προβλημάτων συμπεριφοράς (reactive strategies), και οι στρατηγικές διδασκαλίας, που ενσωματώνουν λειτουργική αξιολόγηση, θετική ενίσχυση και περιβαλλοντικές τροποποιήσεις παίζουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο.

Οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις για τη διαχείριση προβληματικών συμπεριφορών και θα μάθουν να επιλέγουν τις κατάλληλες τεχνικές για συγκεκριμένες περιστάσεις. Επιπλέον, θα μάθουν πώς να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων μεθόδων και να τροποποιούν ανάλογα τη στρατηγική τους

Χρόνος ολοκλήρωσης:

Αυτή η ενότητα θα διαρκέσει περίπου 2 ώρες.

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα:

- Γνωρίζουν τις διάφορες στρατηγικές για την μείωση της προβληματικής συμπεριφοράς: προληπτικές, στρατηγικές για την αποθάρρυνση προβλημάτων συμπεριφοράς και διδασκαλία/εκμάθηση.
- είναι σε θέση να αποφασίζουν για τις κατάλληλες στρατηγικές συμπεριφοράς που θα χρησιμοποιούν σε διάφορες καταστάσεις
- είναι σε θέση να αξιολογούν τις στρατηγικές συμπεριφοράς και να κάνουν αλλαγές εάν χρειάζεται.

Σημείωση προς τον εκπαιδευτή:

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει πρακτική άσκηση. Είναι σημαντικό να μοντελοποιήσετε τις νέες δεξιότητες που διδάσκετε, να δώσετε αρκετό χρόνο για εξάσκηση και να παρέχετε ποιοτική ανατροφοδότηση στους συμμετέχοντες.

Μέθοδοι παράδοσης:

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να παραδίδεται μέσω παρουσιάσεων, παραδειγμάτων βίντεο και πρακτικών ασκήσεων.

Υλικά:

- Παρουσίαση: Στρατηγικές για την εξάλειψη προκλητικών συμπεριφορών

- Πρακτικά σενάρια

Ενότητα (8): Στρες και εξουθένωση

Αυτό το μάθημα μελετά τις έννοιες του άγχους και της επαγγελματικής εξουθένωσης και πώς επηρεάζουν τη ζωή των εκπαιδευτικών, διερευνώντας τους δείκτες και τις εκδηλώσεις τους καθώς και αποτελεσματικές μεθόδους για τον χειρισμό και την ελαχιστοποίησή τους. Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα κατανοούν καλύτερα το πόσο σημαντικό είναι να μάθουν να χειρίζονται το άγχος και την εξουθένωση και θα μάθουν να το κάνουν σωστά με τη χρήση βασικών εργαλείων.

Χρόνος ολοκλήρωσης:

Αυτή η ενότητα θα διαρκέσει περίπου 1 ώρα.

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα:

- είναι σε θέση να ορίζουν το άγχος και την επαγγελματική εξουθένωση και να προσδιορίζουν τις επιπτώσεις τους στη ζωή τους
- αναγνωρίζουν τα σημάδια και τα συμπτώματα του στρες και της επαγγελματικής εξουθένωσης στον εαυτό τους και στους άλλους
- κατανοούν τη σχέση μεταξύ άγχους και επαγγελματικής εξουθένωσης και τις επιπτώσεις τους στην επαγγελματική πορεία, την παραγωγικότητα και τη σωματική και ψυχική υγεία.
- γνωρίζουν πρακτικές στρατηγικές για τη διαχείριση και τη μείωση του άγχους και της επαγγελματικής εξουθένωσης, όπως η αυτοφροντίδα, ο καθορισμός ορίων, η αναζήτηση υποστήριξης από τους συναδέλφους και η συμμετοχή σε δραστηριότητες μείωσης του άγχους.
- Είναι σε θέση να εφαρμόζουν τις στρατηγικές της ενότητας στη δική τους για να βελτιώσουν τη συνολική τους ευημερία και την ποιότητα της εκπαίδευσης που παρέχουν στους μαθητές.

Σημείωση προς τον εκπαιδευτή:

Κατά την παράδοση αυτής της ενότητας, δημιουργήστε ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον μάθησης. Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν ανοιχτά τις εμπειρίες και τις ανησυχίες τους, σεβόμενοι παράλληλα την ιδιωτική ζωή και τα όρια. Τονίστε τη σημασία της αυτοφροντίδας και των τεχνικών διαχείρισης του στρες και χρησιμοποιήστε διαδραστικές δραστηριότητες για να βοηθήσετε τους συμμετέχοντες να εφαρμόσουν τις έννοιες που έμαθαν. Ενισχύστε την ιδέα ότι η διαχείριση του στρες και της επαγγελματικής εξουθένωσης απαιτεί συνεχή προσπάθεια και προσοχή. Παρέχετε πόρους για περαιτέρω μάθηση και υποστήριξη.

Μέθοδοι παράδοσης:

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να παραδίδεται μέσω παρουσιάσεων, παραδειγμάτων βίντεο και πρακτικών ασκήσεων.

Υλικά:

- Παρουσίαση: Στρες και επαγγελματική εξουθένωση
- Πρακτικά σενάρια

Ανατροφοδότηση

Η ανατροφοδότηση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εκπαίδευσης δεξιοτήτων συμπεριφοράς. Βοηθά τους εκπαιδευόμενους να κατανοήσουν και να εξασκήσουν καθημερινά τις νεοαποκτηθείσες δεξιότητες. Αυτό γίνεται μέσω μιας σειράς μαθησιακών προσεγγίσεων: συχνή εξάσκηση των νέων δεξιοτήτων, αναζήτηση ανατροφοδότησης και αναθεώρηση του τρόπου εφαρμογής των δεξιοτήτων αυτών στην πραγματική ζωή. Δεύτερον, οι δραστηριότητες συνεχούς μάθησης και ο καθορισμός στόχων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων βοηθούν το άτομο να μαθαίνει και να εφαρμόζει καθημερινά νέες δεξιότητες. Η παροχή επικοινωνιακής ανατροφοδότησης ενθαρρύνει την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και συμπεριφορών χωρίς να γίνεται κάποιος επικριτικός. Πρέπει να είναι άμεση, ακριβής και να επικεντρώνεται σε μια συγκεκριμένη συμπεριφορά που προσπαθούμε να διδάξουμε. Επιπλέον, πρέπει να προσαρμόζεται στο μαθησιακό στυλ του κάθε ατόμου. Η επικοινωνιακή ανατροφοδότηση κάνει τον συμμετέχοντα να κατανοήσει τα δυνατά και αδύνατα σημεία του, άρα να τελειοποιήσει τη μάθηση και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του. Βοηθά το άτομο να εντοπίσει συγκεκριμένες ενέργειες που πρέπει να κάνει προκειμένου να βελτιώσει την απόδοση και τη συμπεριφορά του. Αυτού του είδους η ανατροφοδότηση δημιουργεί ένα ενθαρρυντικό, ασφαλές περιβάλλον όπου όλοι οι συμμετέχοντες μπορούν να ελέγχουν και να εμπλέκονται στη διαδικασία της μάθησης.

Σημείωση προς τον εκπαιδευτή:

- Θυμηθείτε να παρέχετε εποικοδομητική και θετική ανατροφοδότηση.
- Μην επικεντρώνεστε αποκλειστικά σε τομείς προς βελτίωση.
- Όταν δίνετε ανατροφοδότηση, ξεκινήστε με μία ή δύο βελτιώσεις κάθε φορά.
- Βεβαιωθείτε ότι έχει γίνει αρκετή εξάσκηση της δεξιότητας που χρειάζεται βελτίωση πριν προχωρήσετε σε άλλες δεξιότητες προς βελτίωση.

Αξιολόγηση κατάρτισης:

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της κατάρτισης και τη συλλογή ανατροφοδότησης από τους συμμετέχοντες. Παρέχει επίσης πληροφορίες σχετικά με το πως να αναγνωρίζετε τους τομείς που χρειάζονται βελτίωση. Ο παρών οδηγός προσφέρει οδηγίες για την διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση της κατάρτισης. Η διαμορφωτική αξιολόγηση συλλέγει πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα και την εφαρμογή τυχόν αναγκαίων βελτιώσεων της εκπαίδευσης. Η διανομή ερωτηματολογίων, η παρατήρηση και οι συνεντεύξεις είναι όλες τεχνικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αυτό το είδος αξιολόγησης. Τα δεδομένα που συλλέγονται μπορούν να αξιοποιηθούν για την βελτίωση του προγράμματος κατάρτισης.

Στο τέλος του προγράμματος, διεξάγεται μια τελική αξιολόγηση για να μετρηθεί η συνολική επιτυχία του και αν επιτεύχθηκαν οι επιθυμητοί στόχοι.

Είναι επίσης πολύ σημαντικό, πριν από την έναρξη της κατάρτισης, να αξιολογούνται οι συμμετέχοντες ως προς τις γνώσεις τους ώστε να εκτιμηθεί με ακρίβεια η πρόοδός τους. Οι προ-αξιολογήσεις προσδιορίζουν τις τρέχουσες γνώσεις και δεξιότητες των συμμετεχόντων σχετικά με το αντικείμενο της κατάρτισης ενώ οι τελικές αξιολογήσεις μετρούν τις αλλαγές στις γνώσεις και τη συμπεριφορά μετά την κατάρτιση. Για τη διενέργεια αυτών των αξιολογήσεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορες τεχνικές, όπως ερωτηματολόγια, ή συνεντεύξεις. Η σύγκριση των αποτελεσμάτων της προαξιολόγησης με τα αποτελέσματα της τελικής αξιολόγησης μας επιτρέπει να δούμε την πραγματική βελτίωση των συμμετεχόντων.

Τα τελικά αποτελέσματα της αξιολόγησης χρησιμοποιούνται για την βελτίωση των επερχόμενων συνεδρίων. Εάν η αξιολόγηση δείξει ότι η εκπαίδευση πέτυχε τους στόχους της, παρόμοιες μέθοδοι μπορούν να εφαρμοστούν σε επόμενα προγράμματα. Εάν η αξιολόγηση εντοπίσει τομείς που χρήζουν βελτίωσης, θα πρέπει να γίνουν προσαρμογές στο σχεδιασμό, το περιεχόμενο ή τις μεθόδους διδασκαλίας για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά της.

Ο παρών οδηγός προσφέρει πόρους για τη διενέργεια επιμορφωτικών και τελικών αξιολογήσεων, με οδηγίες για την ανάλυση των δεδομένων για τη βελτίωση του προγράμματος κατάρτισης.

Σχέδια μαθήματος

Ο παρών οδηγός προσφέρει διαφορετικά σχέδια μαθημάτων για τους εκπαιδευτές ώστε να διεξάγουν ένα επιτυχημένο πρόγραμμα εκπαίδευσης στη διαχείριση της συμπεριφοράς. Τα σχέδια μαθημάτων είναι οργανωμένα με λογική σειρά, επιτρέποντας στους εκπαιδευτές να χτίσουν πάνω σε προηγούμενα μαθήματα και να ενισχύσουν σταδιακά την κατανόηση του θέματος από τους συμμετέχοντες. Κάθε σχέδιο μαθήματος αποτελείται από έναν ξεκάθαρο στόχο, μια αναλυτική επισκόπηση του υλικού που θα συζητηθεί και προτεινόμενες δραστηριότητες για την συμμετοχή των συμμετεχόντων και την ενίσχυση της κατανόησής τους. Τα σχέδια μαθήματος έχουν σχεδιαστεί ώστε να είναι αναλυτικά, εύχρηστα και προσαρμόσιμα, καθιστώντας τον Οδηγό ένα πολύτιμο εργαλείο για τους εκπαιδευτές που επιθυμούν να διεξάγουν ένα επιτυχημένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα διαχείρισης συμπεριφοράς στην προσχολική ηλικία.

Συμπέρασμα

Ο Οδηγός Εκπαιδευτών ABA προσχολικής ηλικίας έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς και τους κηδεμόνες να μάθουν πώς να χρησιμοποιούν επιτυχημένες τεχνικές διαχείρισης συμπεριφοράς για μικρά παιδιά με ΔΦΑ στο πλαίσιο της εκπαίδευσης στην προσχολική ηλικία. Η εκμάθηση των βασικών αρχών της ABA, όπως η κατανόηση των λειτουργιών της συμπεριφοράς και η χρήση τεκμηριωμένων παρεμβάσεων διαχείρισης της συμπεριφοράς, μπορεί να συμβάλει στην ενδυνάμωση των εκπαιδευτών στη δημιουργία θετικών μαθησιακών περιβαλλόντων για παιδιά με ΔΦΑ.

Ο παρών Οδηγός περιλαμβάνει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που εμπεριέχει προαξιολόγηση, προσαρμοσμένο εκπαιδευτικό υλικό, συνεχή ανατροφοδότηση και αξιολόγηση για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα της κατάρτισης. Εάν ακολουθηθούν οι συστάσεις και χρησιμοποιηθούν οι πόροι που παρέχονται στα σχέδια μαθήματος, τότε οι εκπαιδευτές βρίσκονται σε καλό δρόμο για την επιτυχή παροχή ποιοτικής κατάρτισης που θα ενισχύσει τη μαθησιακή εμπειρία των εκπαιδευτικών ή των επαγγελματιών που εκπαιδεύονται. Στην πραγματικότητα, η διαχείριση της συμπεριφοράς γίνεται όλο και καλύτερη – είναι συνεχής μάθηση, προσαρμογή και ομαδική εργασία. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να μαθαίνεις συνεχώς τι λειτουργεί καλύτερα – να κάνεις προσαρμογές όταν χρειάζεται με γνώμονα την ανατροφοδότηση και τα αποτελέσματα – και να συνεργάζεσαι για να εξασφαλίσεις την επιτυχία. Οι εκπαιδευτές μπορούν να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους ως προς την στήριξη των παιδιών με ΔΑΦ και των οικογενειών τους, ακολουθώντας τα ευρήματα της τρέχουσας έρευνας και τις βέλτιστες πρακτικές.

Παράρτημα (1):

Λίστα ελέγχου εκπαιδευτών για αποτελεσματική παροχή κατάρτισης

Προαξιολόγηση

Σκοπός: Κατανόηση των υφιστάμενων γνώσεων των συμμετεχόντων και προσαρμογή της κατάρτισης.

Λίστα ελέγχου:

- Καθορίστε το κοινό-στόχο σας (εκπαιδευτικοί, γονείς κ.λπ.).
- Επιλέξτε εργαλεία αξιολόγησης:
 - Ερωτηματολόγιο (για μεγάλες ομάδες, γενικά δεδομένα)
 - Συνέντευξη (για βαθύτερες γνώσεις, μικρότερες ομάδες)
 - Focus Group (για συζήτηση, διαφορετικές προοπτικές)
- Σχεδιασμός ερωτήσεων που αφορούν τις γνώσεις, την εμπειρία και τις προσδοκίες.
- Εξασφαλίστε την ανωνυμία για να ενθαρρύνετε τις ειλικρινείς απαντήσεις.
- Επανεξέταση των απαντήσεων για τον εντοπισμό κενών γνώσεων και τομέων ενδιαφέροντος.
- Προσαρμόστε το σχέδιο εκπαίδευσής σας με βάση τα ευρήματα της προαξιολόγησης.

Προετοιμασία αίθουσας κατάρτισης

Σκοπός: Δημιουργία ενός άνετου και ελκυστικού μαθησιακού περιβάλλοντος.

Λίστα ελέγχου:

- Επιβεβαιώστε τον αριθμό των συμμετεχόντων για να επιλέξετε το σωστό μέγεθος της αίθουσας.
- Κανονίστε τα καθίσματα:
 - Σχήμα Π ή κύκλος για συνεδρίες με έντονη συζήτηση
 - Διασφαλίστε ότι όλοι οι συμμετέχοντες μπορούν να βλέπουν και να ακούν καθαρά
 - Δοκιμάστε τον οπτικοακουστικό εξοπλισμό (βιντεοπροβολέας, μικρόφωνο κ.λπ.)
 - Ρυθμίστε το φωτισμό και τη θερμοκρασία της αίθουσας
 - Ελαχιστοποιήστε τους περισπασμούς (κλείστε τις πόρτες, βάλτε τα τηλέφωνα στη σίγαση).

Οργάνωση υλικών και εξοπλισμού

Σκοπός: Να έχετε όλα όσα χρειάζεστε έτοιμα για μια ομαλή εκπαίδευση.

Λίστα ελέγχου:

- Εκτυπώστε αρκετά φυλλάδια και φύλλα εργασίας (με επιπλέον φύλλα).
- Οργανώστε τις διαφάνειες παρουσίασης και το υλικό επίδειξης.

- Δοκιμάστε διεξοδικά όλο τον εξοπλισμό (clickers, φορητούς υπολογιστές κ.λπ.).
- Έχετε εφεδρικές μπαταρίες, καλώδια και άλλα απαραίτητα.
- Τακτοποιήστε τα υλικά με τη σειρά που θα τα χρησιμοποιήσετε για εύκολη πρόσβαση

Επικοινωνία με τους συμμετέχοντες

Σκοπός: Εξασφάλιση της ενημέρωσης και προετοιμασίας των συμμετεχόντων.

Λίστα ελέγχου:

Στείλτε ένα αρχικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου/πρόσκληση με τα εξής:

- Σαφείς στόχοι κατάρτισης
- Λεπτομερές πρόγραμμα (ώρες έναρξης/λήξης, διαλείμματα)
- Τοποθεσία και οδηγίες (κατά περίπτωση)
- Κατάλογος υλικών που πρέπει να φέρουν οι συμμετέχοντες
- Στείλτε ένα email υπενθύμισης λίγες ημέρες πριν

Προσβασιμότητα

Σκοπός: Αυτό εξασφαλίζει ότι οι εκπαιδευτές είναι σε θέση να διεξάγουν εκπαίδευση με όλους τους εκπαιδευόμενους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που μπορεί να έχουν ειδικές ανάγκες και αναπηρίες.

Λίστα ελέγχου:

- Ελέγξτε την προσβασιμότητα του χώρου:
 - ο ράμπες, ανελκυστήρες, προσβάσιμες τουαλέτες κ.λπ.
- Επιλογές για διαφορετική διάταξη καθισμάτων για συμμετέχοντες με κινητικά προβλήματα
- Διαθέσιμο εκπαιδευτικό υλικό σε προσβάσιμες μορφές · μεγάλα έντυπα, γραφή Braille ή ηλεκτρονικά έγγραφα συμβατά με προγράμματα ανάγνωσης οθόνης.
- Ελέγξτε αν όλο το οπτικοακουστικό υλικό διαθέτει ανοικτές λεζάντες ή συνοδεύεται από απομαγνητοφωνήσεις για τους συμμετέχοντες που έχουν προβλήματα ακοής.
- Βεβαιωθείτε ότι η αναγνωσιμότητα του υλικού μπορεί να διευκολυνθεί μέσω ευκρινών γραμματοσειρών, μεγάλου μεγέθους γραμματοσειράς και χρωματικής αντίθεσης για τα άτομα με προβλήματα όρασης.
- Εξασφαλίστε καλό φωτισμό και κατάλληλη ακουστική στην αίθουσα εκπαίδευσης για άτομα με αισθητηριακές διαταραχές.
- Επικοινωνήστε εκ των προτέρων και ρωτήστε τους συμμετέχοντες τι είδους διευκολύνσεις μπορεί να χρειαστούν.
- Να ανταποκρίνεστε στα ατομικά αιτήματα προσαρμογής και να είστε έτοιμοι να κάνετε τις απαραίτητες προσαρμογές για ισότιμη συμμετοχή ανά πάσα στιγμή.
- Αναθεωρήστε και επικαιροποιήστε τον κατάλογο ελέγχου προσβασιμότητας με βάση την ανατροφοδότηση και τη συνεχή μάθηση από τους συμμετέχοντες με διαφορετικές αναπηρίες.

Πρόσθετες συμβουλές για εκπαιδευτές

Φτάστε νωρίς: Σας δίνει χρόνο για να αντιμετωπίσετε τυχόν προβλήματα.

Να είστε φιλόξενοι: Η πρώτη εντύπωση έχει σημασία!

Γνωρίστε καλά το υλικό που διδάσκετε: Κάντε πρόβες για να αποκτήσετε αυτοπεποίθηση.

Να είστε προσαρμόσιμοι: Προσαρμόστε το σχέδιό σας αν χρειαστεί.

Συλλέξτε ανατροφοδότηση: Χρησιμοποιήστε έντυπα αξιολόγησης για να βελτιώσετε τη μελλοντική εκπαίδευση.

Ακολουθώντας επιμελώς αυτόν τον κατάλογο ελέγχου, οι εκπαιδευτές μπορούν να διασφαλίσουν ότι το πρόγραμμα εκπαίδευσής τους είναι καλά οργανωμένο και αποτελεσματικό.

Καλή τύχη με την εκπαίδευσή σας!

Βιβλιογραφία:

1. Devine, D., & O'Sullivan, L. (2017). Early years educators' perspectives on continuing professional development, supervision and support in behaviour management in Ireland. *Irish Educational Studies*, 36(1), 49–65.
2. Dillenburger, K., Jordan, J. A., McKerr, L., Lloyd, K., Schubotz, D., & Mandleco, B. (2016). Staff training in autism: The one-eyed wo/man.... *International journal of environmental research and public health*, 13(7), 716. Retrieved from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4962257/>
3. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2017). Thematic report on Inclusive Early Childhood Education and Care (IECEC) systems in Europe: Executive summary. Retrieved from <https://www.european-agency.org/publications/agency-annual-reports/thematic-report-inclusive-early-childhood-education-and-care-iecec-systems-europe/iecec-executive-summary>
4. Hasson, L., Keville, S., Gallagher, J., Onagbesan, D., & Ludlow, A. K. (2022). Inclusivity in education for autism spectrum disorders: Experiences of support from the perspective of parent/carers, school teaching staff and young people on the autism spectrum. *International Journal of Developmental Disabilities*, 70(2), 201–212. <https://doi.org/10.1080/20473869.2022.2070418>
5. Hodges, H., Fealko, C., & Soares, N. (2020). Autism spectrum disorder: definition, epidemiology, causes, and clinical evaluation. *Translational pediatrics*, 9(Suppl 1), S55–S65. <https://doi.org/10.21037/tp.2019.09.09>
6. Maenner MJ, Warren Z, Williams AR, et al. Prevalence and Characteristics of Autism Spectrum Disorder Among Children Aged 8 Years – Autism and Developmental Disabilities Monitoring Network, 11 Sites, United States, 2020. *MMWR Surveill Summ* 2023;72(No. SS-2):1–14. DOI: <http://dx.doi.org/10.15585/mmwr.ss7202a1>.
7. Slane, Mylissa & Lieberman, Rebecca. (2021). Using behavioural skills training to teach implementation of behavioural interventions to teachers and other professionals: A systematic review. *Behavioural Interventions*. 36. 10.1002/bin.1828.
8. Spreckley, M., & Boyd, R. (2009). Efficacy of applied behavioural intervention in preschool children with autism for improving cognitive, language, and adaptive behaviour: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Pediatrics*, 154(3), 338–344.